

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

Plán péče o přírodní rezervaci Getsemanka

**na období
2022–2030**

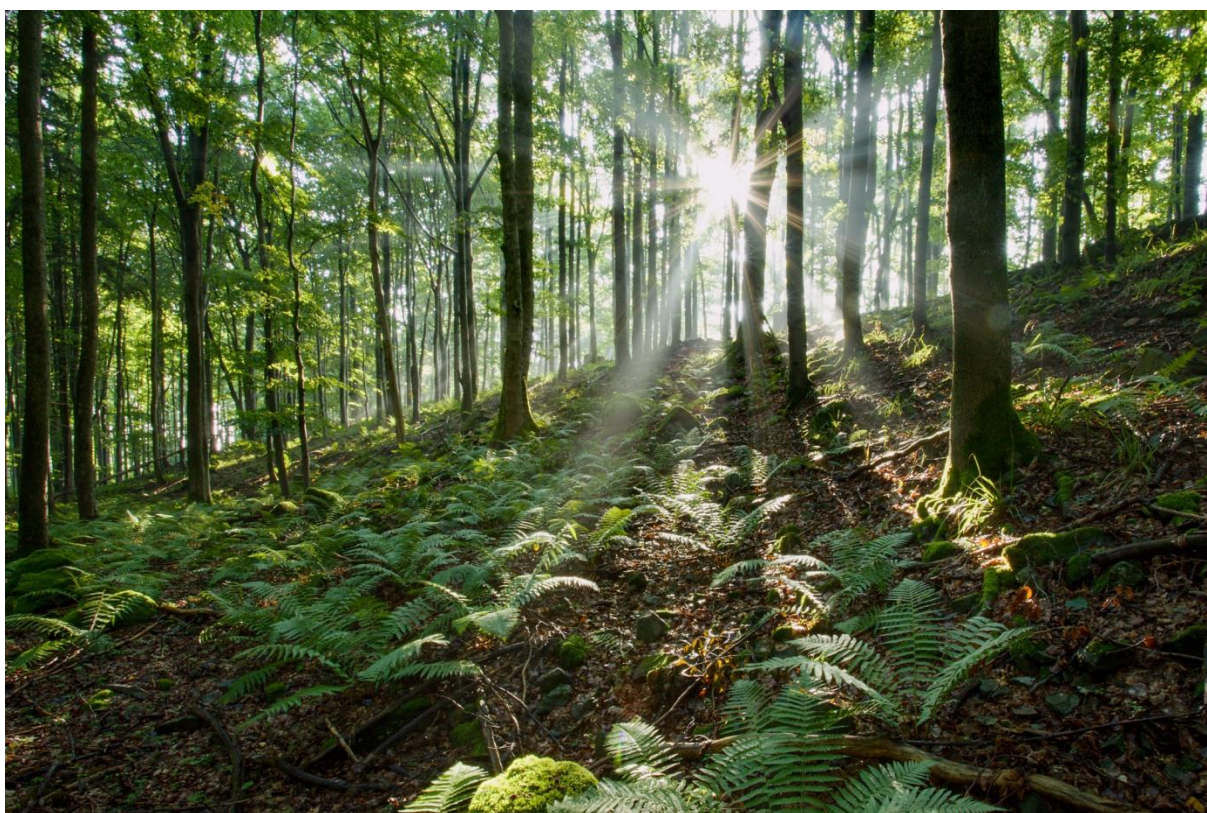

Foto © AOPK ČR, Správa CHKO Brdy

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	1
1.1 Základní identifikační údaje	1
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	1
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	1
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma.....	3
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	3
1.6 Kategorie IUCN	3
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ.....	3
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	3
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav.....	4
1.8 Cíl ochrany	5
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	6
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	6
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů.....	6
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	9
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	12
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti..	13
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	14
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch.....	15
2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích	15
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup	16
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	17
3. Plán zásahů a opatření.....	18
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	18
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	18
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	22
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	23
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu.....	23
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	23
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	23
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	24
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	24
4. Závěrečné údaje	25
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností).....	25
4.2 Použité podklady a zdroje informací.....	25
4.3 Seznam používaných zkratk	26
4.4. Podklady pro plán péče zpracoval	27
5. Přílohy	28

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo: 2499
kategorie ochrany: přírodní rezervace
název území: Getsemanka
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno: nařízení
orgán, který předpis vydal: Středočeský kraj
číslo předpisu: 11/2013
datum platnosti předpisu: 7. 6. 2013
datum účinnosti předpisu: 22. 6. 2013

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj: Středočeský
okres: Příbram
obec s rozšířenou působností: Příbram
obec s pověřeným obecním úřadem: Rožmitál pod Třemšínem
obec: Rožmitál pod Třemšínem, Věšín
katastrální území: Hutě pod Třemšínem, Věšín

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 781088, Věšín

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
1523/26		lesní pozemek		166472	1252
1523/27		lesní pozemek		1653	1017
1523/28		lesní pozemek		141696	1101
1523/29		lesní pozemek		42269	29440
1523/30		lesní pozemek		628	628
1523/31		lesní pozemek		75102	71741
1523/32		lesní pozemek		902	62
1523/34		lesní pozemek		5728	5728
1523/62		lesní pozemek		70014	60530
1523/63		lesní pozemek		3211	918
1523/64		lesní pozemek		2559	1049
1523/65		lesní pozemek		18	18
1523/66		lesní pozemek		23637	23640
1523/67		lesní pozemek		521	521
1523/68		lesní pozemek		33778	30442
Celkem					228087

*výměry částí parcel byly vypočítány v programu GIS ořezem katastrální mapy hranicí PR

Katastrální území: 650005, Hutě pod Třemšínem

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)*
417/10		lesní pozemek		253528	73353
417/11		lesní pozemek		3106	1662
417/12		lesní pozemek		283909	112645
417/14		lesní pozemek		157050	143622
417/18		lesní pozemek		210951	71
417/45		lesní pozemek		30150	4823
417/46		lesní pozemek		1873	1095
417/47		lesní pozemek		129	110
417/51		lesní pozemek		904	982
Celkem					338363

výměry částí parcel byly vypočítány v programu GIS ořezem katastrální mapy hranicí PR

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti

50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	56,64			
vodní plochy	-		zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty	-			
orná půda	-			
ostatní zemědělské pozemky	-			
ostatní plochy	-		neplodná půda	
			ostatní způsoby využití	
zastavěné plochy a nádvoří	-			
plocha celkem	56,64			

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park: ne
chráněná krajinná oblast (včetně zóny): Brdy (I. zóna)
překryv s jiným typem ochrany: ne
mezinárodní statut ochrany: ne

Natura 2000

ptačí oblast: ne
evropsky významná lokalita: ne

1.6 Kategorie IUCN

III - přírodní památka nebo prvek

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Fragmenty přirozených porostů horských bučin, olšin a suťových lesů včetně reprezentativních druhů lišejníků, rostlin a živočichů.

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
Květnaté bučina L5.1, Acidofilní bučiny L5.4	85	<p>nejrozšířenějším společenstvem v PR jsou mezotrofní bučiny as. <i>Galio odorati-Fagetum sylvaticae</i>. V bylinném patře hojně roste sasanka hajní (<i>Anemone nemorosa</i>), kyčelnice cibulkonosná (<i>Dentaria bulbifera</i>), kostřava lesní (<i>Festuca altissima</i>) nebo kaprad' samec (<i>Dryopteris filix-mas</i>). Méně častými druhy jsou kyčelnice devítilistá (<i>Dentaria enneaphyllos</i>), pitulník horský (<i>Galeobdolon montanum</i>) nebo věsenka nachová (<i>Prenanthes purpurea</i>).</p> <p>Část bazaltového hřebítu a JV orientovaného svahu a nejvýchodnější cíp PR porůstá eutrofní bučina <i>Mercuriali perennis-Fagetum sylvaticae</i>. Charakter podrostu na hřebítku a jeho okolí je prostorově proměnlivý a vegetace vykazuje silnou tendenci k suťovým lesům. Výrazný jarní aspekt představují druhy jako kyčelnice devítilistá (<i>Dentaria enneaphyllos</i>), k. cibulkonosná (<i>D. bulbifera</i>), místy hrachor lecha jarní (<i>Lathyrus vernus</i>) a na malé ploše také sasanka pryskyřníková (<i>Anemone ranunculoides</i>) a dymnivka dutá (<i>Corydalis cava</i>). Mezi méně běžné druhy patří pižmovka mošusová (<i>Adoxa moschatelina</i>) nebo vraní oko čtyřlísté (<i>Paris quadrifolia</i>).</p> <p>V S cípu se maloplošně nachází podhorské acidofilní bučiny <i>Luzulo luzuloidis-Fagetum sylvaticae</i>, s typickou acidofilní vegetací – metlička křivolaká (<i>Avenella flexuosa</i>), borůvka (<i>Vaccinium myrtillus</i>) a třtina rákosovitá (<i>Calamagrostis villosa</i>).</p> <p>Z pohledu nižších rostlin je nejceněnější starý pralesovitý porost v SZ části PR. Nachází se zde řada vzácných druhů lišejníků a mechorostů, vázaných na kontinuální lesy.</p> <p>Staré porosty hostí řadu vzácných druhů dřevokazných brouků, např. dřevomila <i>Xylophilus corticalis</i> nebo hrotnatce tesaříkovitého (<i>Pseudocistela ceramboides</i>) a dutinové ptáky jako kulíšek nejmenší (<i>Glaucidium passerinum</i>) a holub doupňák (<i>Columba oenas</i>).</p> <p>Cca 20 % porostu bučin je v současnosti v horším stavu s dominancí smrku nebo pasekami po těžbě kůrovcem napadených stromů, místy s příměsí i zmlazením douglasky (<i>Pseudotsuga menziensis</i>).</p>	a
Suťové lesy L4	10	<p>suťové javorové jasaniny as. <i>Mercuriali perennis-Fraxinetum excelsioris</i> pokrývají především část bazaltového hřebítu a jeho svahů, a vzhledem k jejich charakteru je lze těžko vymezit oproti navazujícím eutrofním bučinám. Dominují druhy jako bažanka vytrvalá (<i>Mercurialis perennis</i>) a pitulníky (<i>Galeobdolon luteum</i> agg.), jinde dominanci přejímají kaprad'orosty, a to především kaprad' samec (<i>Dryopteris filix-mas</i>), dále živinově náročnější druhy jako kopřiva dvoudomá (<i>Urtica dioica</i>) či kakost smrdutý (<i>Geranium robertianum</i>). Na severovýchodním svahu hřebítu v místě oplocenky se nachází přechodové společenstvo s populací oměje vlčího moru (<i>Aconitum lycoctonum</i> subsp. <i>lycoctonum</i>) a měsíčnice vytrvalé (<i>Lunaria rediviva</i>). Na hřebítku je též vázáno několik druhů vzácných epifytních lišejníků. Stromové patro je směsí buku, klenu, mléče a jasanu (místy odumírajícího vlivem houbového napadení).</p> <p>Staré porosty hostí řadu vzácných druhů dřevokazných brouků, např. dřevomila <i>Xylophilus corticalis</i> nebo hrotnatce tesaříkovitého (<i>Pseudocistela ceramboides</i>) a dutinové ptáky jako kulíšek nejmenší (<i>Glaucidium passerinum</i>) a holub doupňák (<i>Columba oenas</i>).</p>	a
Údolní jasanovo olšové luhy L2.2	5	<p>prameništní jasanové olšiny as. <i>Carici remotae-Fraxinetum excelsioris</i> i méně vyhraněné porosty svazu <i>Alnion incanae</i> tvoří menší oka především v JZ polovině PR. Rostou zde typické brdské druhy těchto stanovišť s dominující ostricí řídkoklasou (<i>Carex remota</i>) a metlicí trsnatou (<i>Deschampsia cespitosa</i>), dále mokřýš vstřícnolistý (<i>Chrysosplenium oppositifolium</i>), vrbovka bahenní (<i>Epilobium palustre</i>), rozrazil horský (<i>Veronica montana</i>) a r. šitkovitý (<i>V. scutellata</i>), ptačinec dlouholistý (<i>Stellaria longifolia</i>) nebo třezalka čtyřkřídla (<i>Hypericum tetrapterum</i>).</p>	a

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
Květnaté bučiny L5.1, Acidofilní bučiny L5.4	zachování a zlepšení stavu ekosystému o dostatečné rozloze a zlepšování dřevinné skladby ve prospěch jedle a listnáčů na plochách s dosavadní dominancí smrku. Dostatek mikrostanovišť pro zachování diverzity rostlin (zejm. nižších) a živočichů.	<ul style="list-style-type: none">• zachování rozlohy reprezentativního ekosystému na současných 40 ha• přítomnost vývojových fází ekosystému• přítomnost biotopových stromů a ležícího mrtvého dřeva (min 120 m³/ha)• na plochách se současným vyšším podílem smrku (cca 8 ha) změna dřevinné skladby ve prospěch jedle, buku a klenu – cílové zastoupení smrku max. 20 %• absence invazních druhů
Suťové lesy L4	funkční ekosystém o dostatečné rozloze, s co nejmenším počtem zásahů a dostatkem mikrostanovišť pro zachování diverzity rostlin (zejm. nižších) a živočichů.	<ul style="list-style-type: none">• rozloha ekosystému min. 5 ha• přítomnost vývojových fází ekosystému• přítomnost biotopových stromů a ležícího mrtvého dřeva (min 120 m³/ha)
Údolní jasanovo olšové luhy L2.2	zachování dobrého stavu ekosystému o dostatečné rozloze na podmáčených plochách v mozaice s bučinami s nezměněným vodním režimem a zlepšování dřevinné skladby ve prospěch jedle a listnáčů	<ul style="list-style-type: none">• rozloha ekosystému min. 2 ha (pokrytí vhodných stanovišť)• přítomnost vývojových fází ekosystému• nenarušený vodní režim

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Přírodní rezervace Getsemanka se nachází 4 km západně od obce Hutě pod Třemšínem. Vlastní MZCHÚ o rozloze 56,64 ha zahrnuje původní rezervaci vyhlášenou v roce 1964 složenou ze dvou částí – Getsemanka I. a Getsemanka II. s celkovou rozlohou 29,7 ha. Přibližně 20 % rezervace leží na severně exponovaném svahu, zbývající část na východním až jihovýchodním svahu, nadmořská výška rezervace je od 687 do 766 m.

Podle typologie krajiny se jedná o 5L2 - lesní krajinu. Orograficky náleží PR do Vrchoviny Berounky do podjednotky Brdské pahorkatiny (Demek et. al 1965). Geomorfologicky území náleží do Hercynského systému v provincii Česká vysočina v rámci celku Brdská vrchovina. Fytogeograficky se jedná o okrsek 87 Brdy, s *Dentario enneaphylli-Fagetum* jako potencionální přirozenou vegetací. Rezervace se nachází na jihovýchodním okraji barrandienského proteozoika. Horninový podklad tvoří z většiny proteozoické bazalty (spility). V severní části nalezneme na svahu pouze úlomky silicitů a silicifikovaných břidlic, které jsou sedimentovány i v dolní části rezervace. Bezpochyby zajímavější je situace v jižní části, kde nalezneme nápadný bazaltový hřbítek. V západní části území nalezneme několik mrazových srubů tvořených metamorfovaným bazaltem. Jihovýchodní svah je opět tvořen metamorfovanými břidlicemi. Na exponovanějších místech jsou části bez půdního pokryvu nebo jen s minimální mocností nevyvinuté půdy. Na JV exponovaných svazích se vyskytují nevyvinuté půdy nebo ranker, které jsou narušené starou hornickou činností (pinková pole). Ve spodních částech svahů navazují oligotrofní silně kamenité hnědozemě, které přecházejí až do hlinitých oligotrofních hnědozemí. Na prameništi v jižní části se nachází oglejená hnědozem až pseudoglej.

Většinu plochy PR porůstá směs kyselých, mezofilních a květnatých bučin, na menší ploše pak se nachází fragment suťového lesa, oka podmáčených olšin a kulturní smrčiny s pasekami. Hlavními těžišti výskytu druhově bohatých porostů jsou bazaltový hřbítek a jeho svahy v SV části (bývalá Getsemanka II) s bohatými květnatými bučinami a suťovým lesem a potom JZ část rezervace s prameništi a podmáčenými olšinami (bývalá Getsemanka I). Ve střední a V části PR se nacházejí cca na 15 % rozlohy méně hodnotné porosty s dominancí smrku, v současnosti často těžené kvůli poškození kůrovci.

Květena: Z pohledu cévnatých rostlin se Getsemanka řadí k druhově nejbohatším lesním porostům CHKO Brdy. Při inventarizačním průzkumu v roce 2020 (Klinerová & Čížková 2021) bylo zjištěno celkem 188 druhů cévnatých rostlin, z toho 14 druhů ohrožených či jinak významných a 5 druhů nepůvodních. K nejvýznamnějším patří oměj vlčí mor (*Aconitum lycoctonum*), v Brdech jinak velmi vzácný, tvořící zde početnou populaci roztroušenou na poměrně velké ploše. Dále na společných stanovištích menší populace měsíčnice vytrvalé (*Lunaria rediviva*) a velmi bohatá populace kyčelnice devítilisté (*Dentaria enneaphyllos*), která již je v jižních Brdech o něco hojnější. K o něco častějším významným nálezům brdských lesů pak patří plavuně vidlačka a p. pučivá (*Lycopodium clavatum*, *L. annotinum*) a druhy pramenišť vrbovka bahenní (*Epilobium palustre*), mokřýš vstřícnolistý (*Chrysosplenium oppositifolium*), rozrazil horský (*Veronica montana*) a r. štítkovitý (*V. scutellata*), ptačinec dlouholistý (*Stellaria longifolia*) či kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*). K vzácně nalézaným druhům v Brdech patří třezalky – t. čtyřkřídla (*Hypericum tetrapterum*), t. horská (*H. montanum*), i t. rozprostřená (*H. humifusum*).

Houby: Při inventarizačním průzkumu z let 2019–2020 se podařilo nalézt a určit 222 taxonů. Z druhů uvedených v Červeném seznamu hub (makromycetů) ČR (Holec & Beran 2006) bylo nalezeno celkem 15: 5 ohrožených (EN), 2 zranitelné (VU), 5 téměř ohrožených (NT) a 3, o nichž jsou nedostatečné údaje (z hlediska jejich ohrožení) (DD). Z dřívějších let je na lokalitě znám výskyt dalších 2 ohrožených (EN) druhů a také 2 druhů uvedených ve vyhlášce MŽP 395/1992 Sb., které se nepodařilo při inventarizaci potvrdit zřejmě vzhledem k příliš teplému a suchému počasí, nepřejíciému růstu lignikolních hub (Hejl & Bartůšek 2021). I přes nepřízeň počasí se tak PR Getsemanka dá z hlediska výskytu makromycetů považovat za lehce nadprůměrnou lokalitu.

Mechorosty: Na území PR bylo během inventarizačního průzkumu (Hošková 2021) nalezeno celkem 97 druhů mechorostů, z toho 81 druhů mechů a 16 druhů jätrovek. Mech *Dicranum viride* patří dle Červeného seznamu mechorostů (Kučera et al. 2012) do kategorie taxonů blízkých ohrožení (LR-nt) a jätrovky *Nowellia curvifolia* a *Ricardia latifrons* mezi druhy vyžadující pozornost (LC-att). Vzhledem k velikosti území, vyskytujícím se biotopům a pestřejší substrátové nabídce se celkový počet 97 nalezených druhů mechorostů jeví jako průměrný ve srovnání s podobnými lokalitami v rámci ČR. Řada běžnějších indikátorů starých zachovalých porostů z řad typických epifytů a epixylů (nalezených v bohatých populacích např. na nedalekém Kokšíně) tu pravděpodobně chybí. Druhová diverzita mechorostů je zde soustředěna především na suťové lesy v severní části území a nejzachovalejší, místy až pralesovité bučiny v JZ části rezervace. Z regionálního hlediska je také významný nález horského epilittického mechu *Andreaea rupestris*.

Lišejníky: Dle probíhajícího lichenologického inventarizačního průzkumu (Malíček 2021) je jednoznačně nejceněnější lokalitou v rámci PR Getsemanka pralesovitá bučina v JZ části s množstvím mohutných přestárých stromů (hlavně buků a klenů) a jejich torz. Byla zde nalezena řada mikrolíšejníků, např. druh *Alyxoria ochrocheila*, jehož výskyt donedávna nebyl v ČR znám, ohrožené druhy *Pyrenula nitida* a *Chaenotheca chlorela*. Dalším těžištěm výskytu ochránářsky cenných druhů je suťový hřbet v SV části, kde se nachází např. ohrožený druh *Phaeophyscia endophoenicea*. Obecně jde o mikroskopické epifytní druhy rostoucí na kůře stromů v kontinuálních pralesovitých porostech.

Zoologie: Zjištěné a zaznamenané druhy na PR Getsemance odpovídají jejímu lesnímu charakteru a ekosystémům, které jsou předměty ochrany PR. Na území se vyskytují vzácní či chránění i běžní živočichové, kteří jsou vázání na dané ekosystémy a na lesnatý charakter území. Jedná se o lesní druhy a druhy vázané na původní horské lesy a přestárle porosty s dostatkem hnízdních dutin.

Brouci: Dle nálezové databáze a proběhlých inventarizačních průzkumů bylo zjištěno, že fauna fytofágních druhů brouků (Sedláček 2020) je v PR Getsemanka poměrně chudá. Byly nalezeny pouze běžné druhy brouků vázané na listnaté lesy a jejich okraje. Fauna saproxylických druhů brouků a epigeických predátorů (Sedláček 2020) je v PR Getsemanka pestrá. Byly objeveny vzácnější druhy, lokálně i regionálně významné. Významný je nález kriticky ohroženého druhu saproxylického dřevomila *Xylophilus corticalis*. Je to druh převážně horských oblastí jedlobukového vegetačního stupně s věkově strukturovanými smíšenými lesy pralesního charakteru středních a vyšších poloh s dostatkem padlého a tlejícího dřeva. Vývoj probíhá v tlejícím dřevě listnatých i jehličnatých stromů. Mezi další významnější druhy je řazen roháček *Platycerus caprea*, který je v Brdech poměrně rozšířen. Lokálního významu je i roháček bukový (*Sinodendron cylindricum*), teprve druhý nález pro Brdy. Během současných průzkumů nebyl potvrzen pro lokalitu dříve dokladovaný roháček kovový (*Platycerus caraboides*). Zajímavý je i nález křivonožce polokrového (*Valgus hemipterus*), který je na jiných územích vcelku hojný. Mezi dalšími nálezy lokálního významu jsou uvedeny: *Trixagus dermestoides* (druhý nález pro Brdy, sedmý pro okres Příbram), pestrokrovečník protáhlý (*Tillus elongatus*) – druhý doklad pro Brdy, šestý pro okres Příbram, podeševník pilorohý (*Calopus serraticornis*) – druhý nález pro Brdy, sedmý

pro okres Příbram a dřevomil *Melasis buprestoides*, který se primárně vyskytuje v zachovalejších lesních biotopech, ale také v oborách, parcích, alejích nebo větrolamech. Na území byl i nalezen ohrožený druh svižník polní (*Cicindela campestris*), který je však relativně běžný a široce rozšířený. Výskyt na území PR hojných střevlíků – zlatolesklého (*Carabus auronitens*), kožitého (*Carabus coriaceus*), vrásčitého (*Carabus intricatus*), fialového (*Carabus violaceus*), Linnéova (*Carabus linnaei*) svědčí o zachovalém lese s množstvím potravy pro tyto větší epigeické predátory. Vzácnějším je i nález úzkoštítníka zúženého (*Cychrus attenuatus*), který je vázán na původní horské lesy.

Pavouci: Z průzkumu (Hula 2017) bylo zjištěno, že lokalita odpovídá druhům lesů vyšších poloh. Nejvýznamnější druhy jsou druhy vázané na osluněné dřevo a lesní okraje. Indikátorem zachovalosti území je výskyt slíďáka *Pardosa riparia* a na horský charakter ukazuje druh skákavky *Heliophanus dampfi*.

Průzkum **měkkýšů** (Podroužek 2020) uvádí pouze běžné druhy měkkýšů. Pouze druh skelnatka česneková (*Oxychillus alliarius*) je veden v červeném seznamu v kategorii NT (tento druh byl zde uváděn jako prvonález pro ČR).

Přestože průzkum **mnohonožek** na dané lokalitě neproběhl, je z roku 2015 zaznamenána P. Kocourkem téměř ohrožená špičanka suťová (*Pachypodoiulus eurypus*).

Obojživelníci: Na území PR Getsemanka se nenachází žádný vodní biotop, přesto je terestrickým územím pro řadu obojživelníků a v loužích na nezpevněných cestách je hojný výskyt především čolka horského (*Ichthyosaura alpestris*).

Ptáci: Lokalita je poměrně bohatá z hlediska ornitologie. Na přestárlé a bukové porosty jsou zde vázány vzácné druhy ptáků. Ptačí společenstvo na území rezervace odpovídá svým druhovým zastoupením ptačím společenstvům bučin a smíšených lesů. V rezervaci se nachází mrtvé dřevo i staré a doupné stromy, které představují důležitý zdroj potravy a hnízdiště pro dutinové druhy ptáků (zejm. holub doupňák – *Columba oenas*, lejsek malý – *Ficedula parva*, žluna šedá – *Picus canus*, kulíšek nejmenší – *Glaucidium passerinum*). Na rozdíl od ostatních zmíněných druhů není kulíšek nejmenší striktně vázán na bučiny, jedná se o druh spíše jehličnatých či smíšených lesů a mimo přítomnosti vhodných dutin pro hnízdění a lesních pasek pro lov potravy nemá další speciální požadavky. Lejsek malý je naopak typický druh bučin a z uvedených druhů z pohledu nároků na biotop nejnáročnější. Jeho výskyt nebyl ale v roce 2020 potvrzen (Strnad 2020).

Savci: V PR Getsemanka se na základě inventarizačního průzkumu zaznamenalo 6 druhů drobných zemních savců, z toho 2 druhy hmyzožravců – rejsek obecný (*Sorex araneus*), rejsek malý (*Sorex minutus*) a 4 druhy hlodavců – norník rudý (*Clethrionomys glareolus*) hraboš mokřadní (*Microtus agrestis*), myšice lesní (*Apodemus flavicollis*), myšice křovinná (*Apodemus sylvaticus*). Prokázán byl výskyt i dalších 7 větších druhů savců, jmenovitě veverky obecné (*Sciurus vulgaris*), zajíce polního (*Lepus europaeus*), 2 druhů šelem – kuna lesní (*Martes martes*), liška obecná (*Vulpes vulpes*) a 3 druhů sudokopytníků – prase divoké (*Sus scrofa*), srnec obecný (*Capreolus capreolus*), jelen lesní (*Cervus elaphus*). Při severovýchodním okraji rezervace byly zaznamenány i pobytové stopy krčka obecného (*Talpa europaea*). V roce 1975 byl z lokality uváděn i plšík lískový (*Muscardinus avellanarius*). Jeho výskyt nebyl v rámci jednoletého sledování potvrzen, ale dle zpracovatele je velmi pravděpodobný (Anděra 2020).

Průzkum letounů (Bufka 2019) zjistil výskyt 13 (resp. 14 – *M. mystacinus/brandtii*) druhů netopýřů. Tento počet řadí tuto rezervaci mezi druhově nejbohatší lokality tohoto typu (tj. fragmenty přirozených bučin) v jižních Brdech. Důvodem je nepochybně velký podíl porostů víceméně pralesního charakteru a zřejmě také větší členitost a relativně větší celková plocha rezervace, navíc v návaznosti na další zbytky přirozených lesů (PR Na Skalách).

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů mechorostů lišejníků, hub, rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
mechorosty			
<i>Andreaea rupestris</i>		LC	v S části na menší mírně prosvětlené skalce pod plochým hřbítkem
<i>Dicranum viride</i> (dvouhrotec zelený)		LR-nt	menší populace (minimálně dva trsíky) na mohutnějším kmenu ve výšce asi 1,3 m na hraně suťového lesa
<i>Nowellia curvifolia</i>		LC-att	nepříliš vitální a malá populace (několik cm) širokém smrkovém pařeze pokročilejším stadiu rozkladu v S části PR
<i>Ricardia latifrons</i>		LC-att	v malé populaci na smrkovém pařezu středního stadia rozkladu v mokřině sousedící s olšinou v JZ části
lišejníky			
<i>Alyxoria ochrocheila</i>	-	-	druh dříve v ČR neznámý; stará bučina v JZ části PR, vzácně
<i>Arthonia radiata</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR; hojně
<i>Arthonia vinosa</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR, hojně
<i>Bacidia rubella</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR, vzácně
<i>Bacidia subincompta</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR, vzácně
<i>Biatora efflorescens</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR, vzácně
<i>Brianaria lutulata</i>	-	VU	hřbet se suťovým lesem v SV části PR, vzácně
<i>Calicium salicinum</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR, roztroušeně
<i>Caloplaca cerinella</i>	-	VU	hřbet se suťovým lesem v SV části PR, vzácně
<i>Catinaria atropurpurea</i>	-	EN	stará bučina v JZ části PR, vzácně
<i>Graphis scripta</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR, vzácně
<i>Chaenotheca brachypoda</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR, staré kleny, roztroušeně
<i>Chaenotheca chlorella</i>	-	EN	stará bučina v JZ části PR, staré kleny, vzácně
<i>Chaenotheca xyloxena</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR, roztroušeně
<i>Lecanora intumescens</i>	-	VU	hřbet se suťovým lesem v SV části PR, vzácně
<i>Melanelixia subaurifera</i>	-	VU	hřbet se suťovým lesem v SV části PR, vzácně
<i>Ochrolechia androgyna</i> agg.	-	VU	hřbet se suťovým lesem v SV části PR i jinde, vzácně
<i>Pertusaria leioplaca</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR, vzácně
<i>Phaeophyscia endophoenicea</i>	-	EN	hřbet se suťovým lesem v SV části PR i jinde, roztroušeně
<i>Physcia stellaris</i>	-	VU	hřbet se suťovým lesem v SV části PR, vzácně
<i>Pseudoschismatomma rufescens</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR, vzácně
<i>Pyrenula nitida</i>	-	EN	stará bučina v JZ části PR, roztroušeně
<i>Rinodina pyrina</i>	-	VU	hřbet se suťovým lesem v SV části PR, vzácně
<i>Trapeliopsis viridescens</i>	-	VU	stará bučina v JZ části PR, bukový pařez
houby			
<i>Camarops tubulina</i> (bolinka černohnědá)	KO	NT	nalezena v minulosti, početnost neudána
<i>Entoloma tjallingiorum</i> (závojenka hnědofialová)	-	EN	2 plodnice na silně rozloženém pařezu smrku na hranici chráněného území v jihovýchodní části PR
<i>Hericium flagellum</i> (korálovec jedlový)	-	NT	nalezeny 3 plodnice na jediném ležícím statném kmeni jehličnanu
<i>Hygrocybe glutinipes</i> (voskovka kluzkonohá)	-	DD	7 plodnic v opadu javorů nedaleko silnice.

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
<i>Hygrophorus abieticola</i> (šťavnatka oranžová)	-	EN	několik plodnic na travnaté lesní cestě.
<i>Hygrophorus discoxanthus</i> (šťavnatka rezavějící)	-	EN	na okraji lesní cesty v květnaté bučině pod bukem
<i>Lactarius fluens</i> (ryzec bukový)	-	DD	na jediném místě v prosvětlené bučině v počtu 4 plodnic
<i>Lactarius fuliginosus</i> (ryzec sazový)	-	DD	pod bukem v bučině
<i>Lactarius pterosporus</i> (ryzec křídlatovýtrusý)	-	EN	pod bukem v bučině
<i>Leccinum variicolor</i> (kozák šedozelený)	-	NT	nalezen pod břízami na břehu příkopu u silnice v počtu 3 plodnic.
<i>Lentinellus castoreus</i> (houzovec bobří)	-	VU	v prasklině živého smrku na okraji lesní cesty
<i>Mycena diosma</i> (helmovka dvojjonná)	-	EN	pod bukem v bučině
<i>Pluteus phlebophorus</i> (štítočka síťnatá)	-	EN	nalezena v minulosti, početnost neudána
<i>Pluteus thomsonii</i> (štítočka Thomsonova)	-	EN	nalezena v minulosti, početnost neudána
<i>Pycnoporellus fulgens</i> (oranžovec vláknitý)	-	NT	na statných bukových kmenech a na ležících smrkových kmenech v mladé smrkové monokultuře
<i>Russula albonigra</i> (holubinka černobílá)	-	EN	roztroušeně v SV cípu pod vzrostlými buky pod oplocenkou
<i>Russula solaris</i> (holubinka sluneční)	-	VU	roztroušeně v SV cípu pod vzrostlými buky pod oplocenkou
<i>Sarcodon imbricatus</i> (lošák jelení)	-	NT	asi 10 plodnic ve vzrostlém smrkovém lese, oddělujícím obě dřívější části Getsemanky I. a II.
<i>Volvariella caesiointacta</i> (kukmák dřevní)	SO	VU	nalezen v minulosti, početnost neudána
cévnaté rostliny			
<i>Aconitum lycoctonum</i> subsp. <i>lycoctonum</i> (oměj vlčí mor)	O	LC/C4a	100–200 převážně fertlních v oplocence na SV svahu a podél husté BK mlaziny podél cesty u SV okraje, JV pod hřbítkem; na dalších místech ojediněle
<i>Carex flava</i> (ostřice rusá)	-	NT	mokřina v JZ polovině PR
<i>Dentaria enneaphyllos</i> (kyčelnice devítilistá)	-	LC/C3	roztroušeně v celé PR, v bučinách hojně
<i>Epilobium palustre</i> (vrbovka bahenní)	-	NT	roztroušeně na podmáčených plochách v JZ polovině PR
<i>Hypericum humifusum</i> (třezalka rozprostřená)	-	NT	cca 20 jedinců na cestě v DP 211A3
<i>Lunaria rediviva</i> (měsíčnice vytrvalá)	O	LC/C4a	roztroušeně až hojně (cca 600m2 porost) při SV okraji PR na V části hřbítku
<i>Lycopodium annotinum</i> (plavuň pučivá)	O	LC/C3	0,75 m ² při úpatí trouchnivějícího pařezu na okraji paseky a smrkové monokultury při S okraji PR 207C13
<i>Lycopodium clavatum</i> (plavuň vidlačka)	-	LC/C3	3 jedinci na cestě tvořící JV hranici PR DP211A3
<i>Stellaria longifolia</i> (ptačinec dlouholistý)	-	NT	na 2 podmáčených plochách v JZ polovině PR
bezobratlí živočichové			
<i>Xylophilus corticalis</i> (dřevomil)	-	CR	individuální sběr, početnost neudávána
<i>Pseudocistela ceramoides</i> (hrotnatec tesaříkovitý)	-	VU	relativně běžný, vývoj larev v dutinách listnatých stromů na myceliích dřevokazných hub, zachycen na noční svícení

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
<i>Cicindela campestris</i> (svižník polní)	O	LC	relativně běžný, zemní pasti
<i>Allecula morio</i> (hřbenočenec smolový)	-	NT	zachycen na noční svícení
<i>Corticeus bicolor</i> (kůrař dvojbarvý)	-	NT	individuální sběr
<i>Gongylidiellum murcidum</i> (pavučenka vlnková)	-	VU	nehojná, prosev na prameništi
<i>Heliophanus dampfi</i> (skávkavka rašelinná)	-	VU	nehojný horský druh, v ostricových porostech
<i>Pachypodius eurypus</i> (špičanka suťová)	-	NT	tři jedinci v lokalitě Getsemanská zahrada
<i>Oxychilus alliarius</i> (skelnatka česneková)	-	NT	květnatá bučina, jednotky ulit
obojživelníci a plazi			
<i>Ichthyosaura alpestris</i> (čolek horský)	SO	VU	přechodné vodní plochy na lesních cestách, desítka dospělců
<i>Lissotriton vulgaris</i> (čolek obecný)	SO	VU	přechodné vodní plochy na lesních cestách, jednotky dospělců, méně častý než č. horský
<i>Bufo bufo</i> (ropucha obecná)	O	VU	vhodný terestrický biotop, bez rozmnožovacích ploch, ojediněle dospělec
<i>Vipera berus</i> (zmije obecná)	KO	VU	jednotky jedinců, okraje cest a manipulační plochy pro lesnické využití
<i>Anguis fragilis</i> (slepýš křehký)	SO	NT	terestrický biotop v celé ploše, jednotky jedinců
<i>Zootoca vivipara</i> (ještěrka živorodá)	SO	NT	terestrický biotop v celé ploše, jednotky jedinců
ptáci			
<i>Ficedula parva</i> (lejsek malý)	SO	VU	dva zpívající samci, pravděpodobné hnízdění
<i>Muscicapa striata</i> (lejsek šedý)	O	LC	zpívající samec, ojedinělý záznam
<i>Picus canus</i> (žluna šedá)	-	VU	opakovaný hlasový projev, nejspíše hnízdí
<i>Columba oenas</i> (holub doupňák)	-	VU	akusticky, několik párů, hnízdění
<i>Glaucidium passerinum</i> (kulíšek nejmenší)	SO	VU	volání samce, možné hnízdění
<i>Corvus corax</i> (krkavec velký)	O	LC	přelet, akusticky, možné hnízdění
<i>Dryobates minor</i> (strakapoud malý)	-	VU	ojedinělý záznam
<i>Scolopax rusticola</i> (sluka lesní)	O	VU	přeletující jedinec
<i>Accipiter gentilis</i> (jestřáb lesní)	O	VU	letící, potravní stanoviště, hnízdo neobjeveno
savci			
<i>Sciurus vulgaris</i> (veverka obecná)	O	DD	lesní druh, pobytové stopy
<i>Lepus europaeus</i> (zajíc polní)	-	NT	pobytové stopy
letouni			
<i>Pipistrellus pipistrellus</i> (netopýr hvízdavý)	SO	LC	v celé ploše, nejtypičtější druh netopýra PR
<i>Myotis myotis</i> (netopýr velký)	KO	NT	běžný druh s velkými prostorovými nároky, opakovaně zaznamenán

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
<i>Myotis mystacinus/brandtii</i>	SO	LC/LC	běžný lesní druh (<i>M. mystacinus</i> , ale nejde od <i>M. brandtii</i> odlišit detektorem, proto uváděny společně)
<i>Myotis nattereri</i> (netopýr řasnatý)	SO	LC	zjištěn detektorem a jeden odchyt
<i>Nyctalus noctula</i> (netopýr rezavý)	SO	LC	zaznamenán v červnových termínech, bez trvalejšího či početnějšího výskytu
<i>Eptesicus nilssonii</i> (netopýr severní)	SO	LC	typický druh PR
<i>Eptesicus serotinus</i> (netopýr večerní)	SO	LC	běžný druh mozaikovitě krajiny, přesto v PR zaznamenán bat detektorem
<i>Myotis bechsteinii</i> (netopýr velkouchý)	SO	DD	typický pro listnaté porosty s dostatkem úkrytů, běžný v PR, odchycen do sítě
<i>Plecotus auritus</i> (netopýr ušatý)	SO	LC	běžný druh, potvrzen i odlovem do sítě
<i>Pipistrellus nathusii</i> (netopýr parkový)	SO	LC	zaznamenán pravidelně, i když nehojně
<i>Nyctalus leisleri</i> (netopýr stromový)	SO	DD	vzácnější druh vázán na přirozené smíšené nebo listnaté lesy, zachycen při okrajích pralesní části Getsemanka I.
<i>Vespertilio murinus</i> (netopýr pestrý)	SO	LC	vzácný, ojedinělý výskyt bat detektorem
<i>Barbastella barbastellus</i> (netopýr černý)	KO	LC	typický druh PR, lovíci na rozhraní lesních porostů a cest

* podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. v platném znění: KO – kriticky ohrožený, SO – silně ohrožený, O – ohrožený.

** podle červených seznamů:

Cévnaté rostliny, mechorosty, lišejníky, houby, bezobratlí, obratlovci: EN – ohrožený, VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený, DD – taxon, o němž jsou nedostatečné údaje, LC – málo dotčený; podle Grulich & Chobot (2017), Kučera et al. (2012), Liška J. & Palice Z. (2010), Holec & Beran (2006), Hejda et al. (2017), Chobot & Němec (2017), Řezáč et al. 2015,

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

Z abiotických činitelů mělo největší vliv v posledních letech sucho. Důsledkem sucha došlo k oslabení lesních porostů a následnému napadení podkorním hmyzem, dále viz níže v bodě b).

b) biotické disturbanční činitele

Velký tlak okusovačů významně ohrožuje udržení jednoho z předmětů ochrany – bučin – tím, že blokuje přirozené zmlazení listnatých dřevin. V důsledku sucha v letech 2015–2019 a následného oslabení lesních porostů hrozí nebezpečí rozvoje kůrovcového napadení smrkových porostů. Smrk je zastoupen v území cca 60 %. Možné nahodilé kůrovcové těžby by znamenaly dočasné výrazné obnažení terénu a spolu s abiotickými činiteli možné ovlivnění předmětu ochrany. V konečném důsledku by ale neměly představovat významné zhoršení jeho stavu, naopak otvírají možnosti přirozené obnovy

V území je významně zastoupen jasan ztepilý, který je v posledních letech decimován houbovým patogenem *Hymenoscyphus fraxineus* (*Chalara fraxinea*). Na postižených mladých letorostech dochází k rozvoji hnědých až černých lézí, které se postupně prodlužují a výhony poté zcela zasychají. Dochází k prosychání a prořezávání korun a charakteristickému následnému růstu tzv. vlků, které jsou poté patogenem také často kolonizovány. Bohužel dochází i k napadení mladých nárostů jasanu a jejich kompletnímu odumírání. Oslabení z

napadení patogenem *Hymenoscyphus fraxineus* (společně se stresem ze sucha) pak vede k rozvoji sekundárních škůdců – lýkohuba jasanového (*Hylesinus fraxini*), který napadá slabší části stromů, a lýkohuba zrnitého (*Hylesinus crenatus*), který obsazuje báze a silnější části stromů. Zastoupení jasanu oproti minulému LHP pokleslo z 4,13 % na 3,58 %, tj úbytek o 0,32 ha.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

Území bylo poprvé vyhlášeno v roce 1966 a to jako dvojice rezervací Getsemanka I a Getsemanka II. V roce 1997 bylo území zahrnuto do přírodního parku Třemšín. V roce 2013 došlo arondací celého území ke spojení původních rezervací a vzniku nové přírodní rezervace Getsemanka. K 1. 1. 2016 bylo území překryto nově vzniklou chráněnou krajinnou oblastí Brdy a zařazeno do I. zóny odstupňované ochrany.

b) lesní hospodářství

Brdské lesy byly od středověku silně modelovány lidskou činností. První zmínky o kolonizaci pochází již z 11. století, kdy je uváděn teslínský klášter, který však velmi brzo zanikl a jeho existence neměla s největší pravděpodobností velký vliv na okolní krajinu. V průběhu 12. století roste výrazněji těžba dřeva v okolí lidských sídel. V 16. století dochází v předhůří Brd k rozvoji průmyslu, především hutnictví, s nímž souvisí rostoucí spotřeba stavebního a palivového dřeva i dřevěného uhlí. V 18.–19. století je spotřeba dřeva z brdských lesů největší. Je využíváno v hutích, dolech, jako stavební a palivové dříví. Část vytěženého dřeva se vozila až do Prahy. S rostoucí poptávkou souvisí i těžba v málo přístupných partiích Brd. Kromě přímých literárních zpráv existuje i řada nepřímých ukazatelů, jako například usnesení z roku 1708 týkající se ochrany stromů rostoucích na odvalech malých dolů, které byly situovány i v centrální části Brd. V 18. století dokonce některé železárny musely zastavit provoz pro nedostatek dřeva. Podobně si můžeme udělat představu o stavu a využívání porostů ze vzniku husté sítě cest mezi druhým a třetím vojenským mapováním. Zajímavou skutečností je i to, že na začátku 19. století se objevují literární prameny popisující v centrální části Brd v okolí Teslín prales. Zdůrazňování přítomnosti 200 až 300 letých porostů naznačuje stav okolních lesů. V literatuře dále nalezneme zmínky o zvyšování zastoupení smrku a borovice v jednotlivých polesích, z toho plyne, že odlesněné plochy byly uměle zalesňovány. V 19. století zde probíhala důlní činnost, vzhledem k množství odvalů a charakteru porostů je pravděpodobné, že nezanedbatelná část území byla odlesněna. Z pramenů a historických map vyplývá, že do zahájení důlní činnosti, byly v této oblasti porosty pralesního typu.

Zdejší porosty po ukončení těžby vznikly nejspíše samovolným náletem. Výjimku s velkou pravděpodobností tvoří smrkové porosty, které pocházejí z výsadeb, stejně tak jako výše zmíněná olšina v jižní části.

V rámci spojení obou částí Getsemanek byla do chráněného území zahrnuta další plocha cca 27 ha, kde na většině plochy probíhalo v minulosti běžné lesnické hospodaření. V dobách spadajících do počátku vyhlášení a pozdějších bylo dle provedených průzkumů území charakterizováno jako ekosystém přirozených lesních porostů Brd či blízký přirozenému stavu s narušeními způsobenými zejména nevhodnou druhovou skladbou a okusem zmlazení zvěří. Je zmíněna možnost obnovy přirozených složek ekosystému při provedení pěstební - těžebních zásahů. Území je charakterizováno jako významné z regionálního hlediska s dobrým potenciálem do budoucna.

Podle současného stavu a literárních údajů lze dovodit, že území bylo z větší části spravováno jako bezzásahové s případnou asanační těžbou zejména v případě smrku. V jednotlivých

podkladových dokumentech byly dále navrhovány zásahy mající za cíl přiblížit druhovou skladbu porostů přirozené skladbě. Při posouzení aktuálního stavu rezervace je zřejmé, že zejména zásahy sledující změnu druhové skladby nebyly dostatečně důsledně realizovány. Regulační zásahy jsou v tomto případě důležitější zejména proto, že přírodní rezervace Getsemanka tvoří malý ostrůvek relativně přirozených porostů v komplexu druhově ochuzených hospodářských lesů. Praktická absence hospodaření se však na stavu chráněného území projevuje negativně, což je patrné zejména z porovnání současné a přirozené druhové skladby. Dále se zde projevuje problém s tím, že velkou část území pokrývají rozlehlé stejnověkové porosty se zjednodušenou porostní výstavbou a druhovým složením trpícím zejména absencí jedle. V posledních letech se obecně péče o lesní porosty v CHKO Brdy sestává pouze ze zpracování nahodilých těžeb s cílem zastavení nástupu kůrovcové kalamity. Úmyslné těžby jsou pozastaveny. Aktuální plán péče pro původní PR Getsemanka I. a II. proto navrhuje v těchto rozsáhlých stejnověkových porostech s relativně příznivou druhovou skladbou, nad rámec předchozích navrhovaných zásahů s cílem zvýšit heterogenitu porostů, vložit několik obnovních prvků.

c) myslivost

S ohledem na převahu smrkových porostů v okolí rezervace se zde nevyhnutelně projevuje vysoký tlak zvěře na porosty v rezervaci. Docházelo a dochází k okusu zmlazujících listnáčů. Na území PR se nachází jednoduché myslivecké zařízení pro lov zvěře (posed) v blízkosti hřbitvu. Území je součástí režijní honitby Arcibiskupství pražského (kód ÚHÚL CZ2120206042) Teslíny, s následujícími normovanými stavy spárkaté zvěře: jelen 15 ks, srnec – 63 ks, černá – 9 ks.

d) rekreace a sport

Východně od PR prochází po zpevněné cestě žlutá turistická značka. Přes severní cíp PR vede neznačená, ale turisticky užívaná cesta. Ve střední části rezervace jsou recentní stopy po občasném táboření a ohniště. Vliv na předměty ochrany je zanedbatelný.

e) těžba nerostných surovin

Do současnosti se dochovaly na jihovýchodních svazích zbytky odvalů po těžbě limonitu v 19. století.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

- k.ú. Věšín – návrh Územního plánu obce Věšín (zveřejněný leden 2018)
- k.ú. Hutě pod Třemšínem a Voltuš – Územní plán Rožmitál pod Třemšínem účinný od 11. 12. 2013 (Projektový ateliér AD s.r.o. České Budějovice)
- Oblastní plán rozvoje lesů (OPRL) pro oblast 7 – Brdská vrchovina, schváleno MZe, dne: 23. 5. 2001, č. j.: 20666/2001-5040.
- Lesní hospodářský plán (LHP) pro lesní hospodářský celek (LHC) AP Rožmitál, kód ÚHÚL 301501 na období platnosti 1. 1. 2021 – 31. 12. 2030.

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích

Přírodní lesní oblast	brdská vrchovina - 7
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	AP Rožmitál, kód ÚHÚL 313002
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	56,64
Období platnosti LHP (LHO)	2021–2030
Organizace lesního hospodářství	polesí Rožmitál

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast:				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT*	Výměra (ha)	Podíl (%)
5Y	skeletová jedlová bučina	BK 4–7, SM 3, BO+–3, JD, KL, BR, JR	0,09	0,16
5K	kyselá jedlová bučina	BK 5–7, JD 2–4, SM 0–1, BO+–1, LP, BŘ	1,12	1,98
5N	kamenitá kyselá jedlová bučina	BK 5–7, JD 2–4, SM 0–2, BO+–2, KL+, LP+, BŘ 1	5,80	10,24
5A	klenová bučina	BK 5, JD 3, KL 2, DBZ (DB), JS, JL, LP, BŘK, TŘ	9,68	17,09
5S	svěží jedlová bučina	SM +–2, JD 3–4, BK 4–7, KL+–1, LP+–1, JL	29,79	52,60
5B	bohatá jedlová bučina	BK 4–7, JD 3–4, SM 0–2, KL+–1, LP, JL, JS	2,92	5,16
5O	svěží buková jedlina	JD 4–8, SM 2–5, BK+–4, LP+–2, DBZ (DB), KL, JS, OLL	0,29	0,51
5P	kyselá jedlina	JD 4–8, SM 2–4, BO 1–4, BŘ+–3, DBZ (DB)+–2, BK, OLL	0,09	0,16
6V	vlhká smrková bučina	BK 3–7, JD 3–4, SM 1–4, KL+–1, JS+, JL+, LP+, OLL	1,11	1,96
6P	kyselá smrková jedlina	SM 1–6, BO 0–1, BK 1–2, OS+, BŘ+	5,75	10,15
Celkem			56,64	100 %

*Přirozená dřevinná skladba uvedena podle OPRL pro PLO7

Přílohy:

T1 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

M4 – Lesnická mapa typologická

M5 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

ekosystém:	Květnaté bučiny L5.1, Acidofilní bučiny L5.4	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha reprezentativního ekosystému (min. 40 ha)	Směs květnatých a kyselých bučin s reprezentativním bylinným i dřevinným patrem se prostírá na celé ploše PR, krom bazaltového hřebítka a svahu pod ním, kde přirozeně přechází do vegetace suťového lesa a podmáčených ok v JZ části PR. Při jihovýchodní hraně PR hraničí reprezentativní porosty bučin s kulturami s převahou smrku. Dohromady činí cca 40 ha.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
přítomnost vývojových fází ekosystému	Bukové porosty v PR jsou většinou stejnověké. Ve starých porostech často chybí střední generace nebo zmlazení, v mladších zase staré a dožívající stromy. Pokud zmlazuje, převažuje často smrk a vtroušená je i douglaska. To platí zejména v horní/severní polovině; ve spodní/ jižní je listnatého zmlazení více. Lokálně menší kotlíky s výsadbou buku, výjimečně jedle (211B2).	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	neznámý
přítomnost biotopových stromů a ležícího mrtvého dřeva (min 120 m ³ /ha)	Množství mrtvého dřeva ve většině porostu činí okolo 1 % celkové dřevní hmoty, což poukazuje na jeho odstraňování v minulosti. Velmi málo zejména ležícího mrtvého dřeva je v bučinách S části PR. Odpovídající množství mrtvého dřeva se nachází pouze v bučině v JZ části PR.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
na plochách se současným vyšším podílem smrku (cca 8 ha) změna dřevinné skladby ve prospěch jedle, buku a klenu – cílové zastoupení smrku max. 20 %	Na ploše cca 8 ha – zejména dvě velké plochy při JV hraně (DP 211A3 a okolí, 210A5 a 210A2a a okolí), ale i na dalších místech – se nachází výsadby s dominancí smrku, většinou mladší než 60 let. Velká část porostů je poškozena kůrovci a jsou prořídle (209A12A, 211B11, 211A11A, okolí cesty vedoucí z JV napříč rezervací) nebo v nich vznikají větší holiny (nejvíce ve východní části PR, 210A0 a okolí) s ponecháním listnáčů a části ležícího mrtvého dřeva (viz foto 4).	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
absence invazních druhů	V porostech horší kvality je místy vtroušena douglaska, a to jak mohutné plodné stromy, tak i zmlazení, které pak proniká částečně i do reprezentativních porostů bučin. Nejvíce douglasky se nachází v centrální části a JV polovině PR, hlavně v DP 211B11 a 211A3 a okolí, ale roztroušeně i jinde. Potenciál šíření se může v blízké budoucnosti zvýšit v souvislosti s prosvětlováním porostů (i vlivem kůrovcových těžeb) a schopností douglasky odrůstat rychleji než ostatní dřeviny.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	neznámý

ekosystém:	Suťové lesy L4		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
rozloha ekosystému (min. 5 ha)	Stanovištěm suťového lesa je vrchol bazaltového hřbítku a jeho JV úbočí. Suťový les zde roste v mozaice s květnatou bučinou a také několika mladými porosty v oplocenkách a čerstvými holinami. Jedna z holin vznikla v r. 2020 na hřbítku pokácením pěkného starého jasanového porostu, holiny v nižších částech jsou po těžbě kůrovce. Ponechání holin přirozeně obnově nebo zalesnění vhodnou dřevinnou skladbou pravděpodobně povede k zachování nebo navýšení rozlohy ekosystému.		
	stav:	zhoršený	
	trend vývoje:	neznámý	
přítomnost vývojových fází ekosystému	Les se skládá z několika menších porostů různého stáří, lze sem zahrnout i mladé porosty (výsadby a zmlazení jilmu, klenu) v oplocenkách (viz foto 1 a 2). Část starého jasanového porostu byla pokácena kvůli napadení houbovou chorobou		
	stav:	zhoršený	
	trend vývoje:	neznámý	
přítomnost biotopových stromů a ležícího mrtvého dřeva (min 120 m3/ha)	Na většině plochy se nachází méně než 1 % stojícího i ležícího mrtvého dřeva, což poukazuje na jeho odstraňování. Na pasece po těžbě jasanu dostatečná část (sterilního) mrtvého dřeva zůstala (viz foto 3).		
	stav:	zhoršený	
	trend vývoje:	neznámý	

ekosystém:	Údolní jasanovo olšové luhy L2.2		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
rozloha ekosystému min 2 ha (pokrytí vhodných stanovišť)	Více či méně vyhraněné porosty roztroušené ve spodní, J a JZ části PR v součtu pokrývají cca 2 ha. Vzhledem k prolínání s okolní bučinou je těžké určit přesnou rozlohu. Některá stanoviště podmáčených olšin jsou osázena smrkem (211B11, 211B2). Při zachování současného vodního režimu a podpoře dřevin PDS se tak současná rozloha dá zachovat nebo zvýšit poměr listnatých dřevin na úkor smrku.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	neznámý	
přítomnost vývojových fází ekosystému	Olšiny jsou věkově rozrůzněné a přirozeně zmlazují, vyskytují se i staré stromy a mrtvé dřevo. Občas je vmíšeno zmlazení smrku nebo jedle, která ale bez ochrany jen zřídka odrůstá.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	
nenarušený vodní režim	Olšiny se vyskytují v terénních depresích a na prameništích. Zásobení olšin vodou v současnosti není člověkem znatelně narušeno.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Ochrana zmlazení proti okusu zvěří je v mírném konfliktu s ochranou vzácných pralesních epifytních druhů lišejníků. Tyto druhy preferují staré rozpadající se stromy na mírně prosvětlených stanovištích a zastínění kmenů rychle rostoucím zmlazením při potlačení vlivu zvěře oplocenkou může vést k jejich zániku. Vzhledem k obecně velmi omezenému výskytu těchto mikrostanovišť je vhodné dát přednost jejich ochraně a vyhnout se stavění oplocenek v porostech se starými stromy. Vhodné je oplocovat menší skupiny v kotlících nebo na pasekách. V lesních porostech je vhodnější individuální ochrana.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o lesní ekosystémy na lesních pozemcích

Rámcová směrnice péče o lesní porosty na lesních pozemcích

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany
1	les ochranný (zvláštního určení)	5Y, 5K, 5N, 5S, 5B	L5.1 a L5.4 Květnaté a acidofilní bučiny
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin			
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)		
5Y	BK 5–6, SM 2, BO 2, JD, KL, BR, JR		
5K	BK 5–7, JD 2–4, SM 0–1, BO+-1, LP, BŘ		
5N	BK 5–7, JD 1–4, SM+-3, BO+-2, JV+, LP+, BR+-1, DB		
5S	BK 5–6, JD 3–4, SM+-1, KL, LP, JL		
5B	BK 4–5, JD 3–4, SM+-1, KL+-1, JS, JL,LP		
Porostní typ 1		Porostní typ 2	
smrkový		bukový (směs listnáčů s převahou BK)	
Základní rozhodnutí			
Hospodářský způsob (forma)		Hospodářský způsob (forma)	
podrostní, násečný		výběrný, podrostní, (násečný)	
Obmýetí*	Obnovní doba*	Obmýetí*	Obnovní doba*
fyzický věk (110)	nepřetržitá (30–40)	fyzický věk (160)	nepřetržitá (50)
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty			
Víceetážové, výškově i prostorově rozrůzněné stabilní lesní porosty tvořené dřevinami PDS s vysokým podílem mrtvého dřeva. Vybrané části ponechat bez zásahu.			
Způsob obnovy a obnovní postup			
V předstihu založení skupin pro BK a JD nebo uvolnění vtroušených BK (clonné skupiny), pak náseky nebo okrajová clonná seč (využít většinou bohaté zmlazení BK).		V BK jednotlivý a skupinový výběr, při větší rozloze porostu případně okrajová clonná nebo pruhová seč, v případě nezdaru přirozené obnovy náseky (např. v zabuřených částech)	
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu			
MZD 70 % – BK, JD, KL, JL, LP, jamková sadba u JD, listnáče i sazečem			
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)			
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově	
5K	BK 60, JD 30, SM 10, LP, JL +	Využít všechny zmlazené dřeviny. Umělou obnovu používat pouze při nedostatku PZ.	
5B	BK 50, JD 30, LP 10, JL 10		
5N	BK 60, JD 20, KL 10, JL 10		
5S	BK 50, JD 40, JL 10		
5Y	BK 60, JD 20, BO 20		
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,			
Redukce geograficky nepůvodních druhů (DG, MD) ve prospěch listnáčů a JD. Podpora vtroušených listnáčů (KL, JL, LP, JS, DB) a JD (i v podúrovni). U vtroušené JD používat individuální ochrany.		Redukce geograficky nepůvodních druhů (DG, MD) ve prospěch listnáčů a JD. Redukce SM a podpora ostatních listnáčů (JV, KL, JL, LP, DB) a JD. Ochrana proti okusu oplocováním nárostů (menších celků). U vtroušené JD přednostně používat individuální ochrany.	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb			
U SM provádět standardní opatření proti podkornímu hmyzu, neprovádět asanaci těžbou u sterilních vývrátů, pahýlů a souší. Při vzniku holin nad 0,5 ha ponechávat rozpadu i asanovanou dřevní hmotu v množství min. 50 m³/ha.			
Poznámka			
Ponechávání veškeré odumřelé hmoty, jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývrátů dřevin PDS. Pro udržení biodiverzity postupovat dle „Metodiky managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území“, zveřejněné ve Věstníku MŽP 2014 v částce 7, která udává cílový objem tlejícího dřeva pro stanoviště ostatní 120–240 m³/ha.			

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany
2	les ochranný (zvláštního určení)	5A	L4 Suťový les svazu <i>Tilio-Acerion</i>
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin			
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)		
5A	BK 5, JD 3, KL 2, DB, JS, JL, LP, TR		
Porostní typ 1		Porostní typ 2	
smrkový		bukový (směs listnáčů s dominantním BK, KL, JS a JV)	
Základní rozhodnutí			
Hospodářský způsob (forma)		Hospodářský způsob (forma)	
podrostiní, násečný		výběrný, podrostiní	
Obmýtí*	Obnovní doba*	Obmýtí*	Obnovní doba*
fyzický věk (120)	nepřetržitá (30–40)	fyzický věk (160)	nepřetržitá (50)
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty			
Víceetážové, výškově i prostorově rozrůzněné stabilní lesní porosty tvořené dřevinami PDS s vysokým podílem mrtvého dřeva. Vybrané části ponechat bez zásahu.			
Způsob obnovy a obnovní postup			
V předstihu založení skupin pro BK a JD nebo uvolnění vtroušených BK a JD (clonné skupiny), pak náseky nebo okrajová clonná seč (využit většinou bohaté zmlazení BK).		V BK jednotlivý a skupinový výběr, při větší rozloze porostu případně okrajová clonná nebo pruhová seč.	
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu			
MZD 70 % – BK, JD, KL, JS, JL, LP, TR, jamková sadba u JD, listnáče i sazečem			
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)			
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově	
5A	BK 50, JD 30, LP 10, JL 10	Využit všechny zmlazené dřeviny. Umělou obnovu používat pouze při nedostatku PZ.	
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,			
Redukce geograficky nepůvodních druhů (DG, MD) ve prospěch listnáčů a JD. Podpora vtroušených listnáčů (KL, JL, LP, DB) a JD (i v podúrovni). U vtroušené JD používat individuální ochrany.		Redukce geograficky nepůvodních druhů (DG, MD) ve prospěch listnáčů a JD. Redukce SM a podpora ostatních listnáčů (JV, KL, JL, LP, DB) a JD. Ochrana proti okusu oplocováním nárostů (menších celků). U vtroušené JD přednostně používat individuální ochrany.	
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb			
U SM provádět standardní opatření proti podkornímu hmyzu, neprovádět asanaci těžbou u sterilních vývrátů, pahýlů a souší. Při vzniku holin nad 0,5 ha ponechávat rozpadu i asanovanou dřevní hmotu v množství min. 50 m³/ha.			
Poznámka			
Ponechávání veškeré odumřelé hmoty, jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývrátů dřevin PDS. Pro udržení biodiverzity postupovat dle „Metodiky managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území“, zveřejněné ve Věstníku MŽP 2014 v částce 7, která udává cílový objem tlejícího dřeva pro suťový les v 3–6. vegetačním stupni 120–240 m³/ha.			

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	Cílový předmět ochrany
3	les ochranný (zvláštního určení)	5O, 5P, 6P, 6V	L2.2 údolní jasanovo olšový luh
Předpokládaná cílová druhová skladba dřevin			
SLT	Druhy dřevin a jejich orientační podíly v cílové druhové skladbě (%)		
5O	JD 4–8, SM 2–5, BK+-4, LP+-2, DBZ (DB), KL, JS, OLL		
5P	JD 4–8, SM 2–4, BO 1–4, BŘ+-3, DBZ (DB)+-2, BK, OLL		
6V	SM 1–6, BO 0–1, BK 1–2, OS+, BŘ+		
6P	BK 3–7, JD 3–4, SM 1–4, KL+-1, JS+, JL+, LP+, OLL		
Porostní typ 1		Porostní typ 2	
smrkový		listnatý (směs listnáčů s převahou OLL)	
Základní rozhodnutí			
Hospodářský způsob (forma)			
podrostní, násečný		podrostní	
Obmýtí*	Obnovní doba*	Obmýtí*	Obnovní doba*
160 (až fyzický věk)	50 (až nepřetržitá)	160 (až fyzický věk)	50 (až nepřetržitá)
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty			
Samovolný vývoj			
Způsob obnovy a obnovní postup			
Postupně redukovat SM, MD a DG. V předstihu vnést jedli ve skupinách, nebo provést uvolnění vtroušených JD, pak okrajová clonná seč nebo náseky.			
Způsob zalesnění, stanovení druhů a procento melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu			
MZD 50 % BK, JD, JL, JS, OLL, OLS			
Dřeviny uplatňované při zalesnění za použití umělé obnovy (%)			
SLT	druh dřeviny	komentář k způsobu použití dřeviny při umělé obnově	
5O	JD 50, BK 40, LP+-, KL 5, JS 5	Využít všechny zmlazené dřeviny. Umělou obnovu používat pouze při nedostatku PZ	
5P	JD 70, BK 10, OLL 20		
6V	SM 50, BK 50,		
6P	BK 40, JD 30, KL 10, JS 10, JL 10		
Péče o nálety, nárosty a kultury a výchova porostů,			
Redukce geograficky nepůvodních druhů (hlavně DG), podpora JD (i v podúrovni) a listnáčů, včetně ponechání jednotlivých BR, OS.			
Opatření ochrany lesa včetně provádění nahodilých těžeb			
U SM provádět standardní opatření proti podkornímu hmyzu, neprovádět asanaci těžbou u sterilních vývrátů, pahýlů a souší.			
Poznámka			
Ponechávání veškeré odumřelé hmoty, jednotlivých sterilních souší, zlomů a vývrátů dřevin PDS.			

Přílohy:

M4 – Lesnická mapa typologická

M5 – Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

b) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Velmi nevhodné je stavění větších oplocenek, a to zejména v nejstarších porostech. Oplocenky výrazně potlačují tlak spásáčů a následně dochází k zastínění porostu konkurenčně silnými dřevinami (typicky bukové, klenové a jasanové zmlazení). Stinný porost je pak poměrně neatraktivní jak pro pomaleji rostoucí jedle, tak i pro epifytické lišejníky, a často vede k vymizení nejvzácnějších druhů na starých odumírajících stromech. Pro zachování mikroklimatu stanoviště je v případě ochrany zmlazení (jedle) vhodná individuální ochrana mladých stromů nebo ve vybraných částech oplocenky menší velikosti.

Pro udržení druhové bohatosti mechorostů a lišejníků v pralesovité bučině v SZ části PR je důležité zachování mikroklimatu – nevytvářet větší holiny ani v ochranném pásmu PR.

Při zjištění významného poškození mladých porostů lze využít k ochraně zmlazení nebo výsadeb malé oplocenky (0,05 ha).

Při výchovných zásazích je nutno zaměřit se na potlačení douglasky tisolisté (*Pseudotsuga menziensis*) a naopak podpořit zmlazení geograficky a stanovištně původních dřevin. Není vhodné natírat nálety douglasky repelentem proti zvěři, jako je tomu v současnosti.

c) péče o populace a biotopy živočichů

K zachování současné druhové diverzity živočichů je vhodné ponechat přirozený vývoj lesa, neodstraňovat padlé větve a stromy. Nutně je potřeba pokračovat v ponechání přestárlých jedinců stromů a jejich torz a doupných stromů. Podporovat přirozenou druhovou skladbu, přirozené zmlazení a maloobnovní způsoby těžby převážně nepůvodních druhů dřevin. Zachování rozsáhlých zapojených porostů bučin s dostatkem starých stromů a jejich rozšíření a propojení i mimo rezervaci z důvodu zachování biotopů lejska malého. Vhodný je tedy relativně bezzásahový režim s cílovým stavem porostů pralesovitého charakteru a postupná tvorba pozvolného přechodu do hospodářských lesů v ochranném pásmu.

Pro podporu obojživelníků je nutné zachovat a podporovat vznik lesních kaluží na cestách a na podmáčených místech. Nesmí docházet k zavážení kolejí vytvořených lesní technikou a jejími pojezdy.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) lesy na lesních pozemcích

Dlouhodobým cílem je dosažení přírodě blízké dřevinné skladby, prostředkem pak postupné snížení zastoupení geograficky nepůvodních druhů dřevin. Jedná se o snížení zastoupení smrku, douglasky a modřínu v závislosti na cílové druhové skladbě a aktuálních podmínkách konkrétního porostu. Do porostů naopak vnášet absentující i nedostatečně zastoupené druhy dřevin přirozené druhové skladby, aby byla co nejvíce podpořena vhodná prostorová struktura porostů, výšková rozrůzněnost a přirozená druhová skladba (podsadby, kotlíky, rozvolněné porosty pro přirozenou obnovu). V nejstarších porostech s odpovídající druhovou skladbou lze uplatňovat podrobní a výběrný způsob hospodaření i výjimečně skupinový výběr s holou plochou do 0,1 ha s ponecháním výstavků. Větší holá plocha je přípustná po posouzení aktuálního stavu zejména pro obnovu porostů s převahou geograficky nepůvodních dřevin i smrku. U porostů s převahou geograficky nepůvodních dřevin a smrku se jako nejvhodnější jeví jejich dopěstování s postupnou změnou dřevinné skladby v rámci výchovy i obnovní těžby (podpora jedinců buku, javoru, atp.), ponechání výstavků a podporou přirozené obnovy dřevin přirozené druhové skladby. Při těžbě je žádoucí šetřit přirozené zmlazení dřevin PDS, výstavky, přestárlé jedince, doupné stromy, odumřelé stromy (s ohledem na

bezpečnost osob i majetku a po dohodě s vlastníkem). Maximálně podporovat přirozenou obnovu, pokud se nedostaví, je možné přistoupit k podsadbám či dosadbám. K ochraně výsadeb a přirozeného zmlazení využít malé oplocenky, individuální ochrany (u jedle) nebo nátěry repelenty.

Přílohy:

T1 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

V ochranném pásmu se nacházejí výhradně lesní porosty. Kromě vlastního lesnického hospodaření zde tak nelze očekávat činnosti, které by se mohly dostat do kolize se zájmy ochrany přírody a krajiny. Do ochranného pásma je žádoucí umisťovat zvýšený podíl dřevin přirozené druhové skladby. Tento proces je žádoucí řešit přirozenou obnovou, přednostně používat seč clonnou či skupinovou. Podporovat přirozenou obnovu, teprve pokud zmlazení nenastane, přistoupit k podsadbě semenáčků. V případě douglasky tisolisté je třeba zmlazení v okolí PR potlačit. Při SZ okraji PR (v sousedství staré pralesovité bučiny) nevytvářet větší holiny.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

PR nevyžaduje zaměření nebo jiné geodetické práce. Hranice PR je vymezena polygonem a její geodetické zaměření bylo provedeno v roce 2010 v rámci procesu přehlášení. Vyznačení území v terénu je v porovnání se skutečnými hranicemi PR v dostatečné přesnosti.

Je nutné počítat pro případy zničení nebo pádu stromů s lokálními opravami pruhového značení a hraničníků.

Na hranicích původních PR Getsemanka I a II uvnitř PR se stále nachází několik starých hraničníků. Toto neplatné značení by bylo vhodné odstranit.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace

Není třeba

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Není třeba

c) ostatní

Není třeba

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Bez návrhu

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Severně od PR u silnice (žlutá tur. značka) je umístěn informační panel instalovaný KÚ Plzeňského kraje. Po skončení životnosti panelu zajistit jeho náhradu.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

V letech 2017–2021 proběhl v lokalitě komplexní inventarizační průzkum převážné části taxonomických skupin fauny, flóry, mechorostů, lišejníků a hub. Bylo by vhodné před koncem plánu péče zopakování následujících inventarizačních průzkumů:

- botanický (vegetační)
- mykologický
- lichenologický
- saproxylický hmyz a epigeičtí predátoři
- pavouci
- mnohonožky
- ptáci
- letouni
- víceletý průzkum se zaměřením na plšika lískového a ověření jeho přítomnosti

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Údržba pruhového značení	3995 m	1x	6 000
Údržba hraničníků	14 ks	1x	44 000
Odstranění neplatného značení PR	8 ks	1x	5 760
Obnova informačního panelu	1 ks	1x	23 000
Dosadby jedle, kleny, jilmu.	5000 ks	průběžně	125 000
Ochrana kultur proti zvěři oplocením včetně údržby	1000 m	průběžně	230 000
Individuální ochrana kultur proti zvěři včetně údržby	1000 ks	průběžně	250 000
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			683 760

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Balatka B. et al. (1971): Regionální členění reliéfu ČSR. Mapa s vysvětlivkami. – Geograf. ústav ČSAV, Brno.

Anděra M. (2020): Závěrečná zpráva, Inventarizační průzkum vybraných druhů savců v PR Getsemanka. – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Bufka L. (2020): Závěrečná zpráva, Inventarizační průzkum letounů (Chiroptera) v MZCHÚ PR Getsemanka. – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Čížková Š. & Klinerová T. (2020): Botanický inventarizační průzkum PR Getsemanka – floristika, fytoecologie. – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Fischer D. (2020): Závěrečná zpráva, PR Getsemanka, Inventarizace MZCHÚ – obojživelníci. – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Fischer D. (2020): Závěrečná zpráva, PR Getsemanka, Inventarizace MZCHÚ – plazi. – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Grulich V. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.

Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – Příroda, Praha, 36: 1–612.

Hejl L. & Bartůšek M. (2020): Orientační mykologický průzkum – Mykologická inventarizace v PR Getsemanka (CHKO Brdy). – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Holec J. & Beran M. [eds] (2006): Červený seznam hub (makromycetů) České republiky. – Příroda, Praha, 24: 1–282.

Hošková J.. (2020): Bryologický inventarizační průzkum PR Getsemanka. – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Hula V. (2017): Inventarizační průzkum pavouků chráněných území jihu CHKO Brdy. – Ms.,

depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Čížek O., Šamata J. (2012): Plán péče o přírodní rezervaci Getsemanka na období 2012-2021. HUTUR o.s., dep in. AOPK ČR

Hula V. (2017): Inventarizační průzkum pavouků chráněných území jihu CHKO Brdy. – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Chobot K. & Němec M. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34: 1–182

Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V. & Lustyk P. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky, druhé vydání. – AOPK ČR, Praha,

Liška J. & Palice Z. (2010): Červený seznam lišejníků České republiky (verze 1.1). – Příroda 29: 3–66.

Muláček R. & Tichai M. (2018): Inventarizační průzkum ptačích populací ve vybraných přírodě blízkých porostech v CHKO Brdy. – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy

Podroužek J. (2020): Závěrečná zpráva, Malakozologická inventarizace lokality PR Getsemanka v CHKO Brdy. – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy

Quitt E. (1971): Klimatické oblasti Československa. – Studia geographica 16: 1–74.

Řezáč M., Kůrka A., Růžicka V. & Heneberg P. (2015): Red List of Czech spiders: 3rd edition, adjusted according to evidence-based national conservation priorities. – Biologia, 70 pp.

Sedláček O. (2020): Závěrečná zpráva, Inventarizační průzkum saproxylického hmyzu a epigeických predátorů v PR Getsemanka. – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Sedláček O. (2020): Závěrečná zpráva, Inventarizační průzkum fytofágního hmyzu a epigeických predátorů v PR Getsemanka – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Strnad M. & Strnadová Z.: (2020): Závěrečná zpráva, Ornitologická inventarizace Přírodní rezervace Getsemanka. – Ms., depon. in: AOPK ČR, Oddělení Správa CHKO Brdy.

Šoun J., Malíček J. & Vondrák J. (2019): Zajímavé nálezy lišejníků v Brdech a na Rokycansku – Erica, Plzeň, 26: 45–64.

Malíček J. (2021): osobní sdělení

4.3 Seznam používaných zkratk

CHKO – chráněná krajinná oblast

KN – katastr nemovitostí

LHC – lesní hospodářský celek

LHP – lesní hospodářský plán

MZD – meliorační a zpevňující dřeviny

NT – nahodilá těžba

OP – ochranné pásmo

OPRL – oblastní plán rozvoje lesů

PDS – přirozená dřevinná skladba

PK – pozemkový katastr

PR – přírodní rezervace

PSK – porostní skupina

PZ – přirozené zmlazení

TO – těžba obnovní

TOp – těžba obnovní podrostní

TO_n – těžba obnovní násečná

TV – těžba výchovná

ZCHÚ – zvláště chráněné území

Zkratky dřevin použity dle vyhl. č. 84/1996 Sb. o lesním hospodářském plánování

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,

Regionální pracoviště Střední Čechy,

Oddělení Správa chráněné krajinné oblasti Brdy.

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky: Příloha T1 – **Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich** (Tabulka k bodu 2.4.1 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**

Příloha M3a – **Mapa lesnická porostní**

Příloha M3b – **Mapa zásahů**

Příloha M4 – **Lesnická mapa typologická**

Příloha M5 – **Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů**

Vrstvy: Příloha V1 – **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

Fotografie: Příloha F1 – **Vybraná fotodokumentace**

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

T1 – Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

(Tabulka k bodu 2.4.1 a k bodu 3.1.2)

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přirozenosti	doporučený zásah	naléhavost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
207C0		0,07	1/2	-	-	0	zal. SM50, JD50	2	
207C2		0,27	1/1	SM	70	6	prořezávka, podpora BK, TV 20 %	2	
				BK	30				
207C3		0,24	1/1	SM	100	6	TV 25 %, vtr. BK ponechat	2	vtr. BK+
207C9		2,18	1/2, (2/2)	BK	80	5	TV 6 % SM	3	vtr. BR, TR+
				SM	10				
				JS	5				
				KL	5				
207C13		5,6	1/2, (2/2)	BK	60	6	TO(p)n 10 %, výběr SM na podporu PZ, kotlíky vnést MZD, zal. KL70, JD30	2	vtr. BR, DB + Nevytvářet holiny větší než 0,1 ha
				SM	30				
				KL	6				
				JS	4				
207C14/1	14	0,51	1/2, (2/2)	BK	79	5	TOp 15 %, výběr po ploše na podporu PZ, zal. JL70, JD30	2	JD individuální nebo skupinové ochrany
				JS	9				
				SM	9				
				KL	3				
207C14/1	1	0,51	1/2, (2/2)	BK	85	5	prořezávka	3	
				KL	12				
				SM	3				
210A0		0,66	2/2	-	-	0	zal. BK100	2	
210A2a		1,8	1/1	SM	65	6	prořezávka, podpora listnáčů, TV 30 %	2	vtr. JR, JDO, BR+

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přirozenosti	doporučený zásah	naléhavost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
				BK	15		SM, redukce DG		
				KL	15				
				DG	2				
				OL	1				
				JS	1				
				MD	1				
210A2b		0,19	2/2	BK	55	6	prořezávka, podpora JL	2	vtr. JS, DG, SM+; JL v oplocence; udržovat funkční oplocení
				KL	40				
				JL	5				
210A3		0,33	1/2	BK	59	6	prořezávka, redukce SM, TV 25 % SM	3	
				SM	35				
				JS	3				
				KL	2				
				OL	1				
210A4a		0,78	1/1	SM	95	6	TV 20 % SM	1	
				BK	3				
				OL	2				
210A4b		0,5	1/1	SM	95	6	TV 10 % SM	1	vtr. BK, KL, OS+
				OL	3				
				BR	2				
210A5		14,86	1/1	SM	92	6	TV 10 % SM	1	
				BK	8				
210A6		1,01	2/2	BK	70	5	TV 13 % SM	2	4 části. vtr. JS, BR, DG, MD+
				SM	20				
				KL	5				
				OL	5				
210A7a		0,77	1/2	BK	90	5	TV 7 %	2	2 části. vtr. KL+. Zarostlé

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přirozenosti	doporučený zásah	naléhavost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
				SM	10				výstavky BK, SM
210A7b		0,23	2/2	JS	75	5	TV 7 %	2	vtr. JL+
				KL	22				
				BK	3				
210A8		0,36	1/2	KL	70	5	TV 6 % SM	2	vtr. JS+, zarostlé výstavky BK, Zmlazení BK
				SM	20				
				BK	10				
210A13a		1,5	1/1	SM	60	6	TO(n)p 25 %, jednotlivým výběrem uvolňovat PZ, kotlíky zal. JD 100 %	2	vtr. MD+ Nevytvářet holiny větší než 0,1 ha
				BK	30				
				JS	5				
				KL	5				
210A13b		1,82	2/1	SM	40	6	TOn 25 %, kotlíky zal. JD 100 %	2	JD v oplocence; udržovat funkční oplocení Nevytvářet holiny větší než 0,1 ha
				JS	30				
				BK	25				
				KL	5				
210A14a		0,24	1/1	SM	100	6	možné NT; při vzniku holin zal. JD	2	2 části, BK+
210A14b		2,38	1/1, (2/1)	SM	65	6	TOp – 20 %, jednotlivý výběr po ploše, postupně snižovat zast. SM, při vzniku holin zal. JD	2	Nevytvářet holiny větší než 0,1 ha
				BK	32				
				KL	3				
210A16a		0,11	1/1	SM	90	6	TOn 90 % SM, zal JD	2	odtěžená holina
				BK	10				
210A16b		0,49	1/1	SM	85	6	TOp 20 %, snižovat zast. SM, vnášet JD do kotlíků	2	vtr. JS, BK+; část odtěžená holina
				KL	15				
211A2		0,33	3/1	SM	85	6	prořezávka, redukce SM,	1	
				BK	5				
				KL	5				
				OL	5				

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přirozenosti	doporučený zásah	naléhavost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
211A3		1,72	1/1	SM	85	6	TV 25 % SM, DG (odstranit výstavky)	1	2 části, vtr. BO, OL, JR+, zarostlé výstavky DG
				BK	5				
				MD	5				
				BR	3				
				KL	1				
				DG	1				
211A9a		6,26	1/2	BK	70	6	TOp 15 %, snižovat zast. SM, podsadby JD	2	vtr. JL, BR, DG, KL+
				SM	27				
				JD	3				
211A9b		2,13	2/2	BK	80	5	jádrová část, ponechat bez zásahu	0	vtr. BR, JV+, možnost podsadeb JD
				JS	15				
				KL	3				
				SM	1				
				JL	1				
211A11a		1,27	1/2, (3/2)	BK	50	6	TOp – 10 % SM, DG, podpora zmlazení dřevin PDS,	2	2 části. Zmlazení BK, SM, vtr DG
				SM	30				
				JS	10				
				KL	7				
				DG	3				
211A11b/ 1b	11b	0,82	1/2	BK	60	5	TOp – 10 % SM, DG, podpora zmlazení dřevin PDS	2	
				SM	15				
				KL	10				
				JS	10				
				DG	4				
				DB	1				
211A11b/ 1b	1b	0,83	1/1	BK	85	5	prořezávka – SM	2	
				SM	12				

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přirozenosti	doporučený zásah	naléhavost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
				KL	3				
211A12/1a	12	0,7	1/2	SM	95	6	TOp – 25 % SM, DG, podpora zmlazení dřevin PDS, možnost podsadeb JD	2	
				DG	3				
				BK	2				
211A12/1a	1a	0,7	1/2	BK	60	6	prořezávka – odstranění DG	2	
				SM	35				
				DG	5				
211A14		0,71	3/1, (1/1)	SM	100	6	TOp – 50 % zal. JD 100%, oplotit	2	Nevytvářet holiny větší než 0,1 ha
211A17/6	17	0,72	2/2	BK	60	5	bez zásahu	0	jádrová část
				KL	40				
211A17/6	6	0,72	2/2	BK	90	5	bez zásahu	0	jádrová část
				SM	5				
				KL	4				
				JL	1				
211B2		0,13	3/1	JD	55	6	prořezávka	2	odstranit BK z nadúrovně bez vyklizování dřevní hmoty
				SM	20				
				BK	10				
				DG	7				
				OL	5				
				BR	3				
211B3		0,14	3/1	SM	50	6	TV – 20 % SM	1	
				BK	40				
				BR	5				
				DG	5				
211B8		6,96	1/2 (3/2)	BK	70	5	TV – 20 %, rozložit na 2 zásahy, ponechat KL	2	vtr. BR+
				OL	15				

označení JPRL/dílčí plochy	část JPRL/dílčí plochy	výměra (ha)	číslo rámcové směrnice/porostní typ	dřeviny	zastoupení dřevin (%)	stupeň přirozenosti	doporučený zásah	naléhavost	Poznámka (další charakteristika, významné druhy atd.)
				SM	10				
				KL	3				
				JS	2				
211B9		0,58	3/1	SM	100	6	TV – 10 % podpora vtr. dřevin	2	vtr. BK, OL+
211B10		0,63	1/2	BK	50	5	TOp – 10 % SM, MD	2	V prosvětlených částech zml. BK, KL
				JS	25				
				KL	15				
				BR	5				
				MD	4				
				SM	1				
211B11		1,06	3/1	SM	90	6	TOp – 10 % SM, podpora zmlazení dřevin PDS	2	vtr. OL+, zml. SM, BK, DG
				BK	10				
211B17/6	17	3,02	1/2	BK	75	5	bez zásahu	0	vtr. OL+
				KL	15				
				SM	10				
211B17/6	6	3,03	1/2	BK	95	5	bez zásahu	0	
				SM	5				

vtr. – vtroušené, zal. – zalesnění, TO – těžba obnovní, TV – těžba výchovná

Naléhavost:

1. stupeň - zásah nutný (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah potřebný (jeho neprovedení neohrožuje existenci předmětu ochrany, zhorší však jeho kvalitu),
3. stupeň - zásah doporučený (odložitelný, jeho neprovedení v období platnosti plánu péče neohrožuje existenci ani kvalitu předmětu ochrany, jeho provedení však povede k jeho zlepšení).